

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 11.5.2022
COM(2022) 212 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**Digitální dekáda pro děti a mládež:
nová Evropská strategie pro lepší internet pro děti (BIK+)**

1. Úvod

V roce 2012 byla zahájena první Evropská strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem (European strategy for a better internet for kids – BIK). Aktualizovaná strategie pro lepší internet pro děti (BIK+) popsaná v tomto sdělení zajistí, aby byly děti v nové digitální dekádě chráněny, respektovány a podpořeny.

Dodržování lidských práv, včetně práv dítěte, tvoří nedílnou součást hodnot, na kterých je založena Evropská unie¹. Musí být dodržována jak na internetu, tak i ve fyzickém světě². V digitální dekádě si každé dítě v Evropě zaslouží prospívat v bezpečném a podporujícím digitálním prostředí a být součástí globální digitální transformace.

Děti tvoří, hrají si a komunikují online od útlého věku a využívají digitální technologie pro vzdělávání, zábavu, sociální kontakt a zapojení do společnosti. Při tom často narážejí na digitální obsah a služby, které nebyly s ohledem na děti navrženy.

Děti a mládež³ nejsou jednotnou, homogenní skupinou, liší se věkem, pohlavím, vyvíjejícími se schopnostmi a sociálním a ekonomickým zázemím. Děti ve zranitelném postavení, jako jsou děti se zdravotním postižením, děti z menšinového rasového nebo etnického prostředí, děti uprchlíků, děti v dětských domovech, děti LGBTQI+, jakož i děti ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí se mohou potýkat s dalšími výzvami v digitálním prostředí.

Pandemie COVID-19 zdůraznila výhody digitálních technologií, ale také zásadní potřebu rovného přístupu k technologiím (zařízením a síti), digitálních dovedností a kompetencí včetně mediální gramotnosti pro všechny děti⁴. Děti, které nemají přístup k internetu, jsou vyloučeny ze zdrojů, které jim mohou pomáhat v učení a růstu. Nerovnosti mohou vést ke zvýšeným rizikům horších výsledků ve vzdělávání, špatnému duševnímu zdraví a absenci dlouhodobé perspektivy⁵.

S ohledem na tuto skutečnost a s cílem řešit rizika a škody ve stále více digitalizované společnosti, které se týkají i dětí, navrhla Komise v prosinci 2020 ambiciózní reformu stávajícího souboru pravidel s cílem vytvořit bezpečnější digitální prostor, v němž jsou chráněna základní práva všech uživatelů digitálních služeb. Nedávná politická dohoda o aktu o digitálních službách ukazuje, že ochrana nezletilých osob je jedním ze základních kamenů nových pravidel a ukládá společnostem povinnost, aby zájmy dětí zařadily do popředí svých úvah⁶.

¹ Článek 2 [Smlouvy o Evropské unii](#) a [Listina základních práv Evropské unie](#), zejména její článek 24.

² [Obecná poznámka OSN č. 25](#) k Úmluvě OSN o právech dítěte (jejímiž smluvními stranami jsou všechny členské státy EU) se výslovně zabývá právy dětí v digitálním prostředí.

³ Děti ve věku do 18 let, v souladu s [Úmluvou OSN o právech dítěte](#). V rámci nové Evropské strategie pro lepší internet pro děti (dále jen „BIK+“) se „mládeží“ rozumějí děti mladší 18 let. V právních předpisech se používá výraz „nezletilá osoba“.

⁴ JRC, [How children \(10–18\) experienced online risks during the COVID-19 lockdown](#) (Jak děti (10–18 let) prožívaly rizika na internetu během omezení volného pohybu osob kvůli pandemii COVID-19).

JRC, [Emergency remote schooling during COVID-19](#) (Nouzové distanční vzdělávání během pandemie COVID-19).

⁵ JRC, [How families handled emergency remote schooling during the time of Covid lockdown in spring 2020](#) (Jak rodiny zvládaly distanční vzdělávání během omezení volného pohybu osob z důvodu onemocnění COVID-19 na jaře 2020). T20-Italy, [Digital learning for every child: closing the gaps for an inclusive and prosperous future](#) (Digitální vzdělávání pro každé dítě: překonávání rozdílů v zájmu inkluzivní a prosperující budoucnosti).

⁶ Legislativní balíček související s aktem o digitálních službách; [Akt o digitálních službách: Komise vítá politickou dohodu](#)

Kromě toho Komise v rámci své vize digitální transformace Evropy do roku 2030⁷ navrhla Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách digitální dekády⁸, které odráží hodnoty EU, jako je ochrana dětí a posílení jejich postavení.

Evropská strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem z roku 2012 (dále jen „strategie BIK“)⁹ stanovila celosvětové měřítko, kterým se řídí a formují vnitrostátní politiky v EU. Prvky Evropské strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem začlenily všechny členské státy. V březnu 2021 přijala Komise vůbec první komplexní strategii EU pro práva dítěte, v níž oznámila aktualizaci strategie BIK¹⁰.

Aktualizovaná strategie BIK+ je digitální složkou strategie týkající se práv dítěte a odráží nedávno navrženou digitální zásadu, že „Děti a mladí lidé by měli být na internetu chráněni a jejich postavení by mělo být posíleno“¹¹. Zohledňuje usnesení Evropského parlamentu o právech dětí¹², závěry Rady o mediální gramotnosti¹³ a doporučení Rady, kterým se zavádí evropská záruka pro děti¹⁴.

Tato nová strategie je založena na rozsáhlém konzultačním procesu s dětmi doplněném o cílené konzultace s rodiči, učiteli, členskými státy, odvětvím informačních a komunikačních technologií a sdělovacích prostředků, občanskou společností, akademickými pracovníky a mezinárodními organizacemi¹⁵.

Cílem strategie BIK+ je doplnit a podpořit praktické provádění stávajících opatření na ochranu dětí na internetu, rozvíjet jejich dovednosti a umožnit jim, aby se mohli cítit bezpečně a utvářet svůj život online.

2. Co EU dosud udělala

Od roku 2012 hrála Evropská strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem stěžejní roli při ovlivňování ochrany a podpoře postavení dětí na internetu na evropské, vnitrostátní a mezinárodní úrovni. Skupina odborníků na bezpečnější internet¹⁶ umožňuje výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy, přičemž Komise podporuje spolupráci průmyslu s občanskou společností a mladými lidmi prostřednictvím aliance s cílem lépe chránit nezletilé osoby na internetu¹⁷.

⁷ [Digitální kompas: Evropské pojetí digitální dekády](#), COM(2021) 118 final.

⁸ [Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách pro digitální dekádu](#), COM(2022) 27 final.

⁹ [Evropská strategie pro internet lépe uzpůsobený dětem](#), COM(2012) 196. Zkratka pro „Better Internet for Kids“ – „BIK“ (Lepší internet pro děti).

¹⁰ [Strategie EU pro práva dítěte](#), COM(2021) 142 final.

¹¹ [Evropské prohlášení o digitálních právech a zásadách](#).

¹² [Usnesení Evropského parlamentu 2019/2876 ze dne 26. listopadu 2019](#), bod 19.

¹³ [Závěry Rady o mediální gramotnosti v neustále se měnícím světě](#), 2020/C 193/06.

¹⁴ [Doporučení Rady, kterým se zavádí evropská záruka pro děti](#), ST 9106 2021 INIT.

¹⁵ [Jak připravit evropskou digitální dekádu pro děti a mladé lidi? Shrnutí konzultací se zúčastněnými stranami](#). Potřebu nové Evropské strategie pro lepší internet pro děti (BIK+) uznalo při veřejné konzultaci o právech dítěte více než 60 % respondentů. Téměř 80 % respondentů souhlasilo s tím, že společnosti působící v oblasti informačních technologií by měly hrát v této oblasti významnější úlohu.

¹⁶ [Internetová stránka skupiny odborníků](#).

¹⁷ [Internetová stránka aliance](#).

Strategie BIK z roku 2012 zřídila síť center pro bezpečnější internet¹⁸ spolufinancovanou EU a portál betterinternetforkids.eu pro bezpečnost dětí na internetu financovaný z prostředků EU. Centra pro bezpečnější internet poskytnou každoročně podporu 30 milionům lidí¹⁹. Provádějí lokalizované činnosti ke zvyšování povědomí a poskytují materiály o všech aspektech bezpečnosti dětí na internetu v členských státech, pomocí asistenčních linek nabízejí pomoc a identifikují nově vznikající hrozby a podporují odstraňování online dětské pornografie prostřednictvím horkých linek INHOPE²⁰, které jsou k dispozici ve 46 zemích. Centra pro bezpečnější internet spolupracují se sítí ambasadorů mládeže a panelů mládeže v oblasti lepšího internetu pro děti²¹, kteří poskytují poradenství a informují tvůrce politik a odborníky z praxe, například prostřednictvím Příslibu mládeži pro lepší internet (BIK Youth Pledge)²² o komunikaci vstřícné vůči dětem. Iniciativa EU Den bezpečnějšího internetu²³ se nyní slaví po celém světě.

Komise rovněž spolupracuje s různými mezinárodními organizacemi, nevládními organizacemi, akademickými pracovníky zabývajícími se digitálními právy dětí a soukromým sektorem.

Právní a politický rámec EU pro zajištění ještě účinnější bezpečnosti dětí na internetu prošel od roku 2012 výrazným vývojem²⁴. Podle revidované směrnice o audiovizuálních mediálních službách²⁵ se například povinnosti chránit nezletilé osoby před škodlivým obsahem, který by mohl narušit jejich tělesný, duševní a mravní vývoj, a před nezákonným obsahem²⁶ nyní vztahují i na platformy pro sdílení videonahrávek. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) stanoví, že osobní údaje dětí vyžadují zvláštní ochranu, přičemž do určitého věku (mezi 13 a 16 lety v závislosti na členském státu) je vyžadován souhlas rodičů^{27,28}. Směrnice o nekalých obchodních praktikách²⁹ chrání děti jako zranitelné spotřebitele a zakazuje přímé navádění k nákupu.

V neposlední řadě bude akt o digitálních službách ukládat všem online platformám povinnost navrhovat své systémy s ohledem na práva dětských uživatelů. Děti musí být zejména schopny snadno pochopit podmínky služby, kterou používají. Stále jsme ale pouze na začátku. Podle nových pravidel budou všechny online platformy nabízející služby dětem v Unii, jako jsou sociální média nebo interaktivní platformy her, povinny přijmout vhodná a přiměřená opatření k zajištění soukromí, bezpečnosti a ochrany dětí při využívání jejich služeb. Kromě toho bude online platformám zakázáno prezentovat dětem reklamu založenou na profilování. V neposlední řadě budou muset velmi velké online platformy a vyhledávače

¹⁸ [Internetová stránka center pro bezpečnější internet.](#)

¹⁹ [Přezkum BIK za rok 2021.](#)

²⁰ [Internetové stránky sítě INHOPE.](#)

²¹ [Internetové stránky Mládeže pro internet lépe uzpůsobený dětem.](#)

²² [Internetová stránka Příslibu mládeži pro lepší internet.](#)

²³ [Internetové stránky Dne bezpečnějšího internetu.](#)

²⁴ Viz [sbírka](#) formálních textů EU týkajících se dětí v digitálním světě.

²⁵ [Směrnice o audiovizuálních mediálních službách](#), (EU) 2018/1808.

²⁶ Nezákonný pro všechny uživatele: obsah, který je xenofobní, teroristický, nebo materiály zobrazující pohlavní zneužívání dětí.

²⁷ [Obecné nařízení o ochraně osobních údajů](#), (EU) 2016/679.

²⁸ Evropský sbor pro ochranu osobních údajů zveřejní v roce 2022 pokyny týkající se zpracování osobních údajů dětí a práv dětí jako subjektu údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

²⁹ [Směrnice o nekalých obchodních praktikách](#), 2005/29/ES.

zvážit veškerá systémová rizika týkající se jejich služeb, včetně jakýchkoli skutečných nebo předvídatelných negativních účinků v souvislosti s ochranou dětí.

Navrhaný akt o umělé inteligenci (UI)³⁰ stanoví jednotná pravidla pro UI v Evropské unii a usiluje o vytvoření jednotného trhu pro důvěryhodné aplikace UI, které lze používat za plného dodržování základních práv, včetně práv dětí. Návrh rámce pro evropskou digitální identitu (eID)³¹ umožní nezletilým osobám na základě vnitrostátních právních předpisů jejich země využívat peněženku digitální identity, například k prokázání svého věku, aniž by byly zveřejněny další osobní údaje.

Nový návrh nařízení, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu³², předložený současně se strategií BIK+, stanoví pro poskytovatele hostingových nebo mezilidských komunikačních služeb určité povinnosti odhalovat, oznamovat a odstraňovat pohlavní zneužívání dětí na internetu. Návrh rovněž stanoví zřízení nového evropského střediska pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu, které by usnadnilo odhalování, oznamování a odstraňování pohlavního zneužívání dětí na internetu, poskytovalo podporu obětem a sloužilo jako centrum znalostí, odborných znalostí a výzkumu v záležitostech souvisejících s prevencí pohlavního zneužívání dětí na internetu a bojem proti němu.

Podle strategie EU pro boj proti obchodování s lidmi³³ jsou děti považovány za zvláště ohrožené tím, že se stanou oběťmi obchodníků s lidmi online. Součástí strategie EU v oblasti práv obětí je zvláštní důraz na dětské oběti³⁴.

Ve strategii EU pro rovnost žen a mužů³⁵ se zdůrazňuje, že dívky se mohou stát oběťmi genderově podmíněného násilí, tedy násilí, které je zaměřeno proti ženě nebo dívce proto, že je žena nebo dívka, nebo které je postihuje ve vyšší míře. Návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí zahrnuje kriminalizaci genderově podmíněného kybernetického násilí a stanoví opatření na ochranu a podporu obětí tohoto násilí na internetu i ve fyzickém světě bez ohledu na jejich věk³⁶.

Sdělení o ochraně migrujících dětí³⁷ se zabývá ochranou dětí, které migrují, včetně bezpečného přístupu k novým technologiím.

Akční plán digitálního vzdělávání (2021–2027)³⁸ řeší výzvy pro vzdělávání a odbornou přípravu zesílené pandemií COVID-19 a zajišťuje udržitelnou digitální transformaci ve vzdělávání vytvořením vysoce výkonného ekosystému digitálního vzdělávání a posílením digitálních dovedností a kompetencí dětí, učitelů a pedagogů.

³⁰ [Návrh nařízení, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci \(akt o umělé inteligenci\) a mění určité legislativní akty Unie, COM\(2021\) 206 final.](#)

³¹ [Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení \(EU\) č. 910/2014, pokud jde o zřízení rámce pro evropskou digitální identitu, COM\(2021\) 281 final.](#)

³² Návrh nařízení, kterým se stanoví pravidla pro předcházení pohlavnímu zneužívání dětí a boj proti němu, COM(2022) 209.

³³ [Strategie EU pro boj proti obchodování s lidmi na období 2021–2025](#), COM(2021) 171 final.

³⁴ [Strategie EU v oblasti práv obětí \(2020–2025\)](#), COM(2020) 258 final.

³⁵ [Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025](#), COM(2020) 152 final.

³⁶ [Návrh směrnice o potírání násilí vůči ženám a domácího násilí](#), COM(2022) 105 final.

³⁷ [Sdělení o ochraně migrujících dětí](#), COM(2017) 211 final.

³⁸ [Akční plán digitálního vzdělávání 2021–2027 Nové nastavení vzdělávání a odborné přípravy pro digitální věk](#), COM(2020) 624 final.

Strategie EU pro mládež na období let 2019–2027³⁹ podporuje účast mládeže na demokratickém životě a sociální a občanskou angažovanost.

Strategie BIK+ bude z těchto úspěchů vycházet a zajistí součinnost s příslušnými iniciativami s cílem řešit obavy a potřeby dětí v digitálním desetiletí.

3. Co se změnilo – proč je zapotřebí nová strategie

Děti jako uživatelé digitálních technologií

Od roku 2012 se dramaticky změnilo využívání digitálních technologií dětmi. Moderní zařízení umožňují dětským uživatelům komunikovat s ostatními, kontaktovat je, hrát s nimi a sdílet, a to často bez rodičovské kontroly. Zjištění průzkumu „EU Kids Online 2020“⁴⁰ ukazují, že většina dětí uvádí, že používají chytré telefony „denně“ nebo „téměř neustále“, přičemž čas strávený online se v mnoha zemích ve srovnání s rokem 2010 téměř zdvojnásobil. Rovněž klesá věk, kdy děti začínají digitální zařízení používat.

Takto zvýšená míra využívání internetu může vést k sedavějšímu životnímu stylu s možnými zdravotními důsledky. Mnozí psychologové vyjadřují znepokojení nad tím, že se u dětí rozvíjejí poruchy osobnosti a problémy s odpojením.

Zatímco se podporuje zdravá aktivit na internetu a ve fyzickém světě, digitální abstinence není pro dnešní děti možností, neboť informace, prvky formálního vzdělávání, sociální kontakty a zábava jsou stále více online.

Technologie se rychle rozvíjí, což vytváří nové příležitosti i rizika. Umělá inteligence, virtuální a rozšířená realita, internet věcí, kryptoměny a další technologické změny vyvolají v blízké budoucnosti nové sociální a etické výzvy (např. předpojatost, nedostatek spravedlnosti, nedostatečnou transparentnost při používání umělé inteligence, interakci s realistickými fotomontážemi a videomontážemi (deep fakes), avatary a roboty).

Tyto záležitosti byly rovněž zdůrazněny na konferenci o budoucnosti Evropy, kde panel evropských občanů zabývajících se hodnotami a právy vyzval k větší ochraně nezletilých osob na internetu. Tuto výzvu podpořilo plenární zasedání konference a je součástí návrhu, který byl předložen předsedům Evropského parlamentu, Rady a Evropské komise⁴¹.

Děti a škody způsobené v internetovém prostředí

Děti jsou na internetu často konfrontovány **se škodlivým a nezákonným obsahem, chováním, kontakty a spotřebitelskými riziky**. Digitální služby, od sociálních médií po interaktivní hry, mohou děti vystavovat rizikům, jako je nevhodný obsah, šikana, grooming⁴², pohlavní zneužívání dětí nebo radikalizace.

V reakci na konzultaci Komise zahrnoval seznam obav zjištěných samotnými dětmi sledování škodlivého obsahu, který může oslavovat a podporovat sebepoškozování, sebevraždu, násilí,

³⁹ Strategie Evropské unie pro mládež na období let 2019–2027, ST/14944/2018/INIT.

⁴⁰ EU Kids Online 2020.

⁴¹ Např. Panel č. 2 evropských občanů: „Evropská demokracie / Hodnoty a práva, právní stát, bezpečnost“, prosinec 2021

⁴² Navazování kontaktu s dětmi k sexuálnímu účelům.

nenávistné projevy, sexuální obtěžování, užívání drog, riskantní online výzvy, poruchy příjmu potravy a nebezpečné stravovací praktiky. Takový násilný, hrozivý nebo jiný obsah nepřiměřený věku je snadno dostupný. Děti uvádějí, že pornografii viděly již v raném věku⁴³, což ovlivňuje jejich názory na to, co představuje zdravý vztah.

Navzdory stávajícím právním předpisům EU (směrnice o audiovizuálních mediálních službách a obecné nařízení o ochraně osobních údajů) jsou mechanismy **ověřování věku** a nástroje souhlasu rodičů v mnoha případech stále neúčinné, přičemž uživatelům často stačí při registraci uvést datum narození⁴⁴.

Jak je však uvedeno v oddíle 2 výše, očekává se, že nedávno schválený akt o digitálních službách výrazně zlepší bezpečnost všech uživatelů, včetně dětí, a umožní jim činit informovaná rozhodnutí na internetu.

Zvláštní pozornost v souvislosti s rámcem pro řízení rizik zahrnutým v aktu o digitálních službách vyžadují zejména systémová rizika spojená s nezletilými osobami. Velmi velké online platformy budou muset zvážit, zda je pro děti snadné pochopit koncepci a fungování jejich služby, jakož i to, zda mohou být děti vystaveny obsahu, který může poškodit jejich tělesné a duševní zdraví a mravní vývoj. Tato rizika mohou vzniknout například při navrhování on-line rozhraní, která záměrně nebo neúmyslně využívají nezkušenost dětí nebo která mohou způsobit návykové chování. V tomto ohledu budou muset velmi velké online platformy přijmout cílená opatření na ochranu práv dítěte, včetně využívání nástrojů na ověřování věku a rodičovské kontroly nebo nástrojů, jejichž cílem je pomoci dětem nahlásit zneužívání nebo získat podporu. Kybernetické násilí, včetně sdílení intimního obsahu bez souhlasu, je příkladem obsahu, který vyžaduje rychlé zpracování, je-li označen uživateli, včetně dětí, a vhodnou úpravu postupů moderování obsahu.

Sít' horkých linek INHOPE v EU uvedla, že počet snímků na internetu, u nichž existuje podezření, že se jedná o **pohlavní zneužívání dětí**, zpracovaných v celosvětovém měřítku se mezi lety 2017 a 2019 téměř zdvojnásobil. Tento problém se dále zhoršil během krize COVID-19, a to zejména u dětí žijících s osobami, které je zneužívají⁴⁵. Děti mohou být na internetu vystaveny groomingu⁴⁶ za účelem pohlavního zneužívání nebo obchodování s lidmi a hrozí jim, že jejich explicitní obrázky a videa, ať už vytvořená v rámci konsensuálního vztahu s vrstevníky nebo pod nátlakem, budou bez jejich souhlasu dále sdílena.

Celosvětově více než třetina mladých lidí uvedla, že se stala obětí **kybernetické šikany**⁴⁷. Děti mohou být vystaveny toxickému, agresivnímu, rušivému nebo návykovému chování⁴⁸ a

⁴³ [EU Kids Online 2020](#), s. 89–99, obrázky 82, 83, 84.

⁴⁴ [Studie o provádění nových ustanovení revidované směrnice o audiovizuálních mediálních službách](#), SMART 2018/0066.

⁴⁵ EUROPOL, [Exploiting Isolation: Offenders and victims of online child sexual abuse during the COVID-19 pandemic](#) (Zneužívání izolace: Pachatelé a oběti pohlavního zneužívání dětí online během pandemie COVID-19).

JRC, [How children \(10–18\) experienced online risks during the COVID-19 lockdown](#) (Jak děti (10–18 let) prožívaly rizika na internetu během omezení volného pohybu osob kvůli pandemii COVID-19).

UNICEF, [COVID-19 and its implications for protecting children online](#) (COVID-19 a jeho důsledky pro ochranu dětí na internetu).

IWF, [Výroční zpráva 2020](#).

⁴⁶ Zprávy centra NCMEC o groomingu se [mezi lety 2019 a 2020 zdvojnásobily](#).

⁴⁷ [Průzkum UNICEF, 2019](#).

mohou se na něm podílet, nebo mohou být cílem nevhodného, sexistického nebo rasistického obsahu. To je může odrazovat od účasti na online aktivitách (např. dívky) a ovlivnit jejich práva⁴⁹.

Narůstá **online rasismus, xenofobie, antisemitismus, dezinformace** a politický extremismus, který vede k **radikalizaci**. Komise v roce 2016 iniciovala kodex chování proti nezákonným nenávistným projevům⁵⁰ s cílem zintenzivnit reakci na nenávistné verbální projevy online. Ve spolupráci se síť pro zvyšování povědomí o radikalizaci zvyšuje informovanost tvůrců internetových stránek a návrhářů her o rizicích radikalizace dětí prostřednictvím internetu. S cílem posílit závazky v této oblasti je v současné době revidován Kodex zásad boje proti dezinformacím⁵¹.

Děti jako aktivní digitální spotřebitelé

Děti jsou nyní aktivnějšími a nezávislejšími digitálními spotřebiteli než před 10 lety a často používají digitální produkty a služby určené pro dospělé. Jsou vystaveny celé řadě technik online marketingu nebo se stávají jejich cílem. Prostřednictvím doporučovacích systémů sociálních médií a dalších algoritmů se mladým uživatelům navrhuje cílená reklama, marketing influencerů a gamifikace⁵² marketingového, škodlivého nebo nevhodného obsahu, přičemž se zneužívá jejich nekušenost a nedostatečná vlastní kontrola⁵³. Například prodej výrobků s vysokým obsahem tuku, cukru nebo soli dětem⁵⁴ může zhoršit nevhodné stravovací návyky. Stejně tak agresivní marketing rizikových investic dětem jako bezpečných sázek může vést k závažným finančním důsledkům. Akt o digitálních službách stanoví řadu povinností zaměřených na řešení rizik a škod týkajících se dětí, které s výše uvedenými problémy souvisejí. Patří mezi ně zákaz nabízení reklamy založené na profilování nezletilým osobám na online platformách a povinnost online platform zajistit transparentnost, pokud jde o jejich doporučovací systémy a možnosti uživatelů měnit nebo ovlivňovat hlavní parametry používané v těchto systémech.

Digitální služby nyní průběžně shromažďují a sdílejí údaje o dětech a „datafikaci“⁵⁵ začínají ještě před narozením. Ačkoli agregovaná data velkého objemu mohou umožnit průlomové náhledy např. do zdraví a vzdělávání dětí, datafikace dětství může mít také potenciálně celoživotní nepříznivý dopad na pohodu a rozvoj dětí. **Děti ani rodiče nemají povědomí o**

⁴⁸ [COST action: European Network for Problematic Usage of the internet](#) (Akce COST: evropská síť pro problematické používání internetu).

⁴⁹ UNICEF, [Recommendations for The Online Gaming Industry on Assessing Impact on Children](#) (Doporučení pro odvětví hazardních her poskytovaných online ohledně posouzení dopadu na děti), str. 15 (2020).

⁵⁰ [Kodex chování proti nezákonným nenávistným projevům online](#).

⁵¹ [Kodex zásad boje proti dezinformacím](#).

⁵² Gamifikace je „proces, díky němuž aktivity více připomínají hru“, [Kevin Werbach \(2014\)](#). Gamifikace se v sociálním marketingu používá stále častěji; používá takové metody jako bodování, pobídky a soutěžení a umožňuje podnikům přilákat a zaujmout zákazníky zábavnou formou a shromažďovat o nich údaje.

⁵³ EP, [Loot boxes in online games and their effect on consumers, in particular young consumers](#) (Loot boxy v online hrách a jejich dopad na spotřebitele, zejména na mladistvé), str. 27–29.

⁵⁴ EP, [Study on the exposure of children to linear, non-linear and online marketing of foods high in fat, salt or sugar](#) (Studie o vystavení dětí lineárnímu, nelineárnímu a online marketingu potravin s vysokým obsahem tuku, soli nebo cukru). [Country report 6, The Netherlands](#) (Zpráva o zemi č. 6, Nizozemsko).

WHO, [Spotlight on adolescent health and well-being](#) (Zaměřte se na zdraví a pohodu dospívajících).

⁵⁵ Datafikace je technologický trend, který převádí mnoho aspektů našeho života na data, jež se následně přenášejí do informací realizovaných jako nová forma hodnoty.

rozsáhlém sdílení osobních údajů, které může být výsledkem využívání digitálních služeb, zejména těch, za které se neplatí⁵⁶. Ačkoli průmysl shromažďuje velké množství údajů o tom, jak děti využívají digitální služby, a o rizicích s tím spojených, akademická obec k těmto důležitým **datovým souborům** nemá žádný nebo jen velmi **omezený přístup**.

Děti jsou v současné době systematicky vystavovány nevhodnému obsahu a **obchodním praktikám**. Stále je zapotřebí výzkum **dlouhodobého neurologického dopadu** metod používaných pro komerční účely, jako je přesvědčivý design, **na děti**, například pokud jde o mechanismy hazardních her, jako jsou „loot boxy“⁵⁷.

Hraní online her je nyní významnou online aktivitou dětí: videohry hraje 73 % dětí v EU ve věku 6–10 let, 84 % dětí ve věku 11–14 let a 74 % mládeže ve věku 15–24 let. Hraní online her přiměřeně k věku může podporovat konstruktivní vzdělávací a participativní činnosti online, rozvíjet digitální dovednosti a kompetence a přinášet další společenský prospěch (např. v oblasti léčby nemocí a kultury). Důležitou úlohu při zajišťování bezpečného herního prostředí, kde jsou děti chráněny, a zároveň se prosazují zdravé herní návyky hraje úsilí vedené průmyslem. To by mělo při vývoji digitálních produktů a služeb zaměřených na nezletilé osoby rovněž zahrnovat přístup „bezpečnost již ve fázi návrhu“.

Nedostatek dovedností

Společným poselstvím, které zaznělo při konzultacích Komise s dětmi, byla potřeba větší **mediální gramotnosti** a lepšího **vzdělávání v oblasti bezpečnosti na internetu** při školní výuce dětí. Digitální dovednosti a kompetence, včetně digitální gramotnosti a pochopení využívání osobních údajů, jsou pro dnešní děti zásadní, neboť jim umožňují učit se, propojovat se a být aktivními a informovanými přispěvateli k utváření světa kolem nich.

Je nezbytné, aby dospělí, kteří jsou za děti odpovědní (rodiče, pečovatelé, učitelé, vedoucí klubů a sportovních týmů, náboženští vůdci, pracovníci sociální a zdravotní péče, pracovníci s mládeží atd.), disponovali dovednostmi, které jim umožní děti podporovat, poskytovat jim poradenství a vést je. Z našich konzultací vyplynulo, že tyto dovednosti často chybějí.

Digitální propast

Ne všechny děti mají rovný, bezpečný a inkluzivní přístup k digitálním technologiím.

Děti ve zranitelném postavení, děti ohrožené chudobou a sociálním vyloučením a děti žijící ve venkovských a odlehlých oblastech s nedostatečnou širokopásmovou infrastrukturou by měly mít rovný přístup k digitálním zařízením a dovednostem a rovné příležitosti k využití příležitostí digitální dekády.

Nedávné studie⁵⁸ o deprivaci v digitální oblasti ukazují, že v některých evropských zemích žije přibližně 20 % dětí v rodinách, které si nemohou dovolit počítač nebo internetové připojení doma. Přístup k rychlému širokopásmovému připojení nemá 40 % venkovských rodin. V některých oblastech se více než 15 % mladých lidí ve věku 15 let cítí být digitálně

⁵⁶ Viz například [pokuty vydané v roce 2021 italským úřadem pro spotřebitele a trhy](#) (v italštině).

⁵⁷ Loot boxy jsou prvky ve videohrách, které lze obvykle získat během hry jednoduše tím, že člověk hraje, nebo případně nákupem za reálné peníze – EP, [Loot boxy v online hrách a jejich dopad na spotřebitele, zejména na mladistvé](#), str. 14.

⁵⁸ [Internetové stránky DigiGen](#).

odpojeno a v celoevropském měřítku postrádá důvěru v digitální prostředí 8 % mladých lidí v této věkové skupině.

V celosvětovém měřítku je situace ještě horší: odhaduje se, že 1,3 miliardy dětí ve věku od 3 do 17 let nemá ve svých domovech internetové připojení⁵⁹. Digitální deprivace v dětství může mít za následek nedostatek digitálních dovedností a digitální nejistotu v dospělém životě a může prohloubit digitální propast.

Nedostatečná aktivní účast

Děti již nejsou pasivními uživateli technologií, ale mohou je aktivně využívat k sebevyjádření a ovlivňování světa kolem nich. **Dětem by se mělo více naslouchat** a měly by být zapojeny do **vývoje a hodnocení digitálních produktů a služeb a digitálních politik**.

4. Vize digitální dekády pro děti a mládež

Naše vize: Digitální služby úměrné věku, kdy nikdo nezůstane opomenut a každé dítě v Evropě bude na internetu chráněno, podporováno a respektováno.

Nová strategie BIK+, stěžejní iniciativa Evropského roku mládeže 2022, navrhuje opatření seskupená kolem **tří pilířů**:

1. bezpečné digitální zážitky, **které děti ochrání** před škodlivým a nezákonným obsahem, chováním, kontakty a spotřebitelskými riziky a **zlepší jejich pocit pohody online** pomocí bezpečného digitálního prostředí přiměřeného jejich věku, které bude vytvořeno tak, aby respektovalo nejlepší zájmy dětí;
2. **posílení postavení v digitální oblasti**, aby děti získaly nezbytné dovednosti a kompetence, které jim umožní činit správná rozhodnutí a pohybovat se v online prostředí bezpečně a odpovědně;
3. **aktivní účast, respektování dětí** tím, že se budou moci v digitálním prostředí vyjádřit, s více činnostmi vedenými dětmi na podporu inovativních a kreativních, bezpečných digitálních zážitků.

Provádění strategie BIK+ vyžaduje tvorbu politik založených na důkazech a spolupráci a koordinaci na evropské a mezinárodní úrovni. Práva dětí v digitálním prostředí v posledních letech řešily OSN, UNICEF, OECD, Rada Evropy a nevládní organizace zabývající se právy dětí⁶⁰.

⁵⁹ [UNICEF a ITU \(2020\), How Many Children and Youth Have internet Access at Home?](#) (Kolik dětí a mladých lidí má doma přístup k internetu?).

⁶⁰ [Obecná poznámka OSN č. 25.](#)

[OSN, Sustainable Development Goals](#) (Cíle udržitelného rozvoje).

[UNICEF, manifesto on children's data governance](#) (Manifest o správě údajů o dětech).

[OECD, Recommendation of the Council on Children in the Digital Environment](#) (Doporučení Rady o dětech v digitálním prostředí).

Rada Evropy, [Doporučení k pokynům pro respektování, ochranu a naplňování práv dítěte v digitálním prostředí](#), CM/Rec(2018) 7.

5. Jak cíle dosáhnout: pilíře a opatření

Nová opatření, která jsou uvedena níže, budou vycházet ze stávající infrastruktury strategie Komise pro internet lépe uzpůsobený dětem, jak byla popsána výše, a tuto infrastrukturu posílí.

5.1. Bezpečné digitální zážitky (jak lépe chránit děti na internetu)

„Všichni víme, že mladí lidé tyto platformy používají, mnohdy bez svolení rodičů. Jestliže to vím já, vědí to i platformy a společnosti.“ – španělský učitel⁶¹

Komise usnadní vypracování **komplexního unijního kodexu chování pro design odpovídající věku**, který bude vycházet z nových pravidel obsažených v aktu o digitálních službách a bude v souladu se směrnicí o audiovizuálních mediálních službách a obecným nařízením o ochraně osobních údajů. Cílem kodexu je zajistit soukromí, bezpečnost a ochranu dětí při používání digitálních produktů a služeb. Do tohoto procesu bude zapojen průmysl, tvůrci politik, občanská společnost a samy děti.

Přidanou hodnotou takového kodexu by byla jeho spoluregulační povaha. Podle aktu o digitálních službách může Komise vyzvat poskytovatele velmi velkých online platforem k účasti na kodexech chování a požádat je, aby se zavázali k přijetí konkrétních opatření ke zmírnění rizik a k řešení určitých zjištěných rizik nebo škod prostřednictvím dodržování konkrétního kodexu chování. Ačkoli účast na těchto kodexech chování zůstává dobrovolná, veškeré závazky přijaté poskytovateli velmi velkých online platforem podléhají nezávislým auditům.

Značnou odpovědnost nese průmysl. Má nástroje k vytváření produktů, které jsou standardně a záměrně snadno použitelné, bezpečné a soukromé. Všechny digitální produkty a služby, které budou pravděpodobně používat děti, by proto měly respektovat spravedlivé a základní designové prvky, které obsahují evropské hodnoty zakotvené v aktu o digitálních službách. U všech digitálních produktů a služeb, které pravděpodobně budou využívat děti, by se například měly uvádět snadno pochopitelné a přístupné informace přiměřené věku, jako jsou podmínky, návody a varování a jednoduché mechanismy pro oznamování újmy. Všichni, kdo se na digitálním designu podílejí, by měli porozumět potenciálně škodlivému dopadu, který na děti mají volby designu a vývoje⁶², jakož i možným rizikům a škodám, jako je grooming, vyplývajícím z využívání různých digitálních služeb dětmi.

V návaznosti na probíhající práci⁶³ a s ohledem na nová pravidla aktu o digitálních službách pro online platformy **bude Komise podporovat, aby byly metody prokazování věku bezpečným způsobem a se zachováním soukromí uznávány v celé EU. Za účelem posílení**

⁶¹ Učitel oslovený v rámci konzultace: [Jak připravit evropskou digitální dekádu pro děti a mladé lidi?](#).

⁶² Navrhovaný [akt o umělé inteligenci](#) například ukládá poskytovatelům vysoce rizikových aplikací umělé inteligence povinnost posuzovat a zmírňovat rizika předtím, než uvedou své systémy na trh, a to zejména s ohledem na to, zda je pravděpodobné, že k danému systému budou mít přístup děti nebo zda bude mít na ně dopad (čl. 9 odst. 8 aktu o umělé inteligenci).

⁶³ [euCONSENT](#) je pilotní projekt financovaný EU, jehož cílem je navrhnout a odzkoušet interoperabilní řešení pro ověřování věku a souhlas rodičů.

účinných metod ověřování věku bude Komise spolupracovat s členskými státy⁶⁴ (které se podle nedávného návrhu týkajícího se evropské digitální identity v souladu s vnitrostátními právními předpisy mohou rozhodnout vydávat elektronické osobní průkazy osobám mladším 18 let), příslušnými zúčastněnými stranami a evropskými normalizačními organizacemi. Tato práce podpoří tržní řešení prostřednictvím spolehlivého **rámce certifikace a interoperability**.

Kromě ověřování věku pro přístup k určitému online obsahu zahrne Komise do kodexu chování pro poskytovatele online služeb, který má být vytvořen v rámci strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, oddíl zaměřený na obsah určený pouze dospělým, přičemž se zaměří především na **boj proti sdílení** autentických či upravených **intimních snímků bez souhlasu**, což se může týkat mimo jiné i dětí.

Kyberšikana je i přes stávající opatření tématem, které je v posledním desetiletí oznamováno asistenčními linkami center pro bezpečnější internet nejčastěji. Pro linky pomoci dětem v EU je speciálně vyhrazeno stávající číslo 116 111. Kyberšikanu a další problémy na internetu lze řešit prostřednictvím tohoto čísla nebo přímo na asistenčních linkách center pro bezpečnější internet. Díky této strategii dojde ke zviditelnění podpory, kterou centra pro bezpečnější internet nabízejí, a to prostřednictvím posílené spolupráce týkající se čísla 116 111 a souvisejících online služeb (např. aplikací tísňového volání), které by měly být přístupné rovněž dětem ve zranitelném postavení. Kromě toho poskytne skupina odborníků *ad hoc* politická doporučení týkající se (kybernetické) šikany a dobrých podmínek ve školách⁶⁵.

EU spolufinancuje v rámci programu bezpečnějšího internetu linky pomoci a horké linky⁶⁶, které budou i nadále pomáhat veřejnosti, zejména dětem, v případě, že se setkají se škodlivým a nezákonným obsahem. Pokud tyto linky dostanou po splnění podmínek navrhovaného aktu o digitálních službách status „**důvěryhodných oznamovatelů**“, budou moci v návaznosti na oznámení nezákonného obsahu online přispívat k rychlejšímu posouzení a přijetí opatření. Příkladem takového obsahu jsou dětská pornografie a rasistické a xenofobní nenávistné projevy v souladu s kodexem chování pro boj proti nezákonným nenávistným projevům online, včetně antisemitských nenávistných projevů, jak je stanoveno ve strategii EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života⁶⁷.

Komise bude koordinovat a podporovat **výměnu osvědčených postupů** mezi orgány EU a členskými státy, pokud jde o vymáhání **spotřebitelského práva ve vztahu k dětem**. Komise rovněž **zmapuje výzkum dopadu neuromarketingu** na děti, aby pomohla vnitrostátním orgánům na ochranu spotřebitelů lépe posoudit, zda mohou být techniky obchodního ovlivňování vůči dětem nespravedlivé. Tyto znalosti budou využity pro koordinované činnosti v oblasti prosazování práva, které mají být prováděny podle nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele⁶⁸.

Komise:

⁶⁴ Především prostřednictvím skupiny odborníků na bezpečnější internet pro děti.

⁶⁵ [Sdělení o vytvoření Evropského prostoru vzdělávání do roku 2025](#), COM(2020) 625 final.

⁶⁶ [Pracovní program Digitální Evropa na roky 2021–2022](#).

⁶⁷ [Strategie EU pro boj proti antisemitismu a podporu židovského života \(2021–2030\)](#), COM(2021) 615 final.

⁶⁸ [Nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele](#), (EU) 2017/2394.

- podpoří a usnadní vypracování komplexního unijního kodexu chování pro design odpovídající věku, který bude vycházet z nových pravidel obsažených v aktu o digitálních službách, do roku 2024;
- vydá žádost o normalizaci týkající se evropské normy ohledně ujištění o věku / ověřování věku online v souvislosti s návrhem nařízení o evropské digitální identitě, od roku 2023;
- v rámci návrhu evropské digitální identity podpoří vytvoření digitálního dokladu o věku na základě data narození, který bude uznáván v celé EU, od roku 2024;
- zahrne do plánovaného kodexu chování v rámci strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 zaměření na obsah určený pouze dospělým;
- ve spolupráci s linkami pomoci center pro bezpečnější internet spolufinancovanými EU zajistí, aby harmonizované číslo 116 111 řešilo kybernetickou šikanu, do roku 2023;
- bude se finančně spolupodílet na bezpečnějších internetových asistenčních linkách a horkých linkách v EU, včetně těch, které v budoucnu obdrží status „důvěryhodný oznamovatel“ podle aktu o digitálních službách, s cílem pomáhat veřejnosti, zejména dětem, v případě, že se setkají se škodlivým a nezákonným obsahem, od roku 2022;
- bude sdílet doporučení odborné skupiny na podporu dobrých podmínek ve školách týkající se (kybernetické) šikany, od roku 2023;
- do konce roku 2022 zmapuje stávající výzkum dopadu neuromarketingu na děti s cílem podpořit koordinované činnosti v oblasti prosazování práva prováděné podle nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, od roku 2023.

Komise vyzývá členské státy, aby:

- podporovaly účinné metody ověřování věku v souladu s návrhem evropské digitální identity;
- podporovaly fungování harmonizovaného čísla 116 111, a to i prostřednictvím vyškoleného personálu, které bude řešit kyberšikanu.

Komise vyzývá průmysl, aby:

- důsledně posuzoval a řešil specifická rizika pro děti vyplývající z používání jeho výrobků a služeb, včetně bezpečnostních rizik, jakož i příslušné marketingové postupy;
- přispíval ke komplexnímu unijnímu kodexu chování pro design odpovídající věku, jakož i k oddílu tohoto kodexu věnovanému pouze dospělým osobám, který má být vytvořen v rámci strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025, a zavázal se k jeho dodržování;
- účinně prováděl opatření týkající se přístupu k obsahu, pro nějž byl stanoven věkový limit, včetně internetových stránek s obsahem pro dospělé a hrami pro osoby starší 18 let, v souladu s vnitrostátními a evropskými předpisy;

- spolupracoval s důvěryhodnými oznamovateli za účelem rychlého posuzování a odstraňování nezákonného obsahu a přijímal opatření na základě oznámení škodlivého obsahu,
- umožnil akademickým výzkumníkům přístup k příslušným datům a informacím o příležitostech a rizicích pro děti v plném souladu s pravidly pro ochranu údajů.

5.2. Posílení digitálních dovedností (jak lépe posílit dovednosti dětí, aby mohly činit správná rozhodnutí na internetu)

„Dětem byl předán složitý nástroj bez návodu k použití.“⁶⁹ – portugalské dítě

Digitální dekáda Komise stanoví ambiciózní cíle, aby do roku 2030 mělo 80 % dospělé populace základní digitální dovednosti a v oblasti informačních a komunikačních technologií bylo zaměstnáno 20 milionů odborníků⁷⁰. Za tímto účelem by měly děti **získávat digitální dovednosti již od útlého věku**. Jak fungují algoritmy a digitální svět pomáhá dětem pochopit například Evropský týden programování⁷¹.

Většina členských států vypracovala strategie zaměřené na rozvoj digitálních dovedností (buď jako průřezové téma učebních osnov, nebo jako samostatný předmět), avšak pouze některé zavedly **pravidelné monitorování a hodnocení**, které umožňuje posuzovat dopad těchto strategií a přezkoumávat je. Komise pracuje na návrhu doporučení Rady o zlepšení poskytování digitálních dovedností ve vzdělávání⁷² s cílem podpořit společné porozumění, mobilizovat mezinárodní politickou angažovanost, podpořit vzájemné učení a vzájemnou výměnu a povzbudit investice.

Pro současnou generaci dětí v EU i generace budoucí je nezbytné udržovat aktualizovanou znalostní základnu a sledovat dopad digitální transformace na dobré životní podmínky dětí.

Digitální gramotnost (nebo její absence) začíná již v raném věku. Dovednosti v oblasti mediální gramotnosti⁷³ mají zásadní význam pro to, aby děti porozuměly informacím na internetu, k nimž mají přístup, a orientovaly se v nich, aby identifikovaly online rizika, jako jsou dezinformace, nečestné jednání, podvody a skrytá reklama, a aby se aktivně a odpovědně zapojily do digitální ekonomiky, společnosti a demokratických procesů.

Zpětná vazba učitelů během konzultací Komise poukázala na obtíže se zapojením kolegů. Mezi uváděné důvody patřilo to, že **nepanuje dostatečné povědomí**, mnoho **učitelů postrádá požadované znalosti**, dovednosti a sebedůvěru a je obtížné držet krok s neustálým technologickým rozvojem. Je zapotřebí zajistit odbornou přípravu učitelů, podporu

⁶⁹ Dítě oslovené v rámci konzultace [Jak připravit evropskou digitální dekádu pro děti a mladé lidi?](#)

⁷⁰ [Digitální kompas 2030: Evropské pojetí digitální dekády](#), COM(2021) 118 final; cíl vychází z [Akčního plánu pro evropský pilíř sociálních práv](#).

⁷¹ [Evropský týden programování je místní iniciativa, která si klade za cíl zábavným a aktivním způsobem přiblížit programování a digitální gramotnost každému člověku](#).

⁷² [Akční plán digitálního vzdělávání – opatření 10](#).

⁷³ Směrnice o audiovizuálních mediálních službách, 59. bod odůvodnění: „Mediální gramotnost“ znamená dovednosti, znalosti a porozumění, které občanům umožňují efektivní a bezpečné využívání médií. [...] Mediální gramotnost by se neměla omezovat na výuku o nástrojích a technologiích, nýbrž by se měla soustředit na to, aby občany vybavila schopností kritického myšlení potřebnou k vytvoření úsudku, analýze komplexních skutečností a rozeznání rozdílů mezi názorem a skutečností.

důvěryhodných zdrojů a **více kampaní zaměřených na rodiče a pečovatele**. Do těchto iniciativ by měla být rovněž zahrnuta odborná příprava v oblasti práv dětí, aby se vytvořilo lepší povědomí o tom, že práva dětí na internetu jsou stejná jako ve fyzickém světě, jak stanoví obecná poznámka OSN č. 25.

Strategie BIK+ může prostřednictvím platformy betterinternetforkids.eu („portál BIK“) a síť center pro bezpečnější internet podpořit rozvoj **modulů pro učitele** (např. hromadný otevřený on-line kurz – „MOOC“) pro různé věkové skupiny s výukou o mediální gramotnosti, bezpečnosti na internetu, rizicích pro spotřebitele online, kybernetické šikaně, duševní pohodě, škodlivých stereotypech, nesprávné prezentaci pohlaví v pornografii, digitálním souhlasu a respektu a gamifikaci⁷⁴ ve výuce⁷⁵.

Výměna osvědčených postupů mezi členskými státy bude koordinována a podporována v rámci strukturovaného dialogu o digitálním vzdělávání a dovednostech⁷⁶ a prostřednictvím příslušných skupin odborníků.

BIK+ bude podporovat **rozsáhlé kampaně zaměřené na mediální gramotnost** s cílem oslovit děti, rodiny a učitele s využitím stávajících vnitrostátních a evropských subjektů, které mohou sloužit jako zdroje informací, jako jsou školy, organizace občanské společnosti a průmysl. Měly by se zapojit děti a případně i rodiče a učitelé, aby byly přístupy lépe přizpůsobeny věku a umožnily mezigenerační výměny týkající se tvůrčího a odpovědného využívání digitálních technologií, **zvýšení povědomí o rizicích** pro děti jakožto mladé spotřebitele a používání osobních údajů.

Komise kromě toho spolupracuje s OECD na vytvoření rámce finančních kompetencí pro děti⁷⁷, který má být zveřejněn do konce roku 2022 a bude zahrnovat základní finanční dovednosti, které děti v digitálním světě potřebují.

Strategie BIK+ bude doplňovat akční plán digitálního vzdělávání přizpůsobený vnitrostátním potřebám v **oblasti formálního a neformálního vzdělávání** a bude s ním fungovat v součinnosti, například prostřednictvím podpory národních center pro bezpečnější internet jako jednotného kontaktního místa pro spolehlivé a věkově přiměřené informace a podporu. Komise bude i nadále sdílet a podporovat zdroje dostupné široké veřejnosti prostřednictvím portálu BIK a bude povzbuzovat informační činnost center pro bezpečnější internet a dalších aktérů, aby se děti mohly učit projevovat respekt v digitální oblasti v různých prostředích od sportovních klubů až po školy.

Bude se podporovat **vzájemné učení**, společná tvorba a příklad **ambasadorů mládeže a panelů mládeže v oblasti lepšího internetu pro děti** jako osvědčený postup pro vzdělávací přístupy v EU i mimo ni.

Aby mohlo **digitální prostředí** podporovat všechny děti, **musí být rozmanité, inkluzivní, nediskriminační a bez stereotypů**. Děti by měly mít na internetu k dispozici objektivní a

⁷⁴ Viz příklad [hry Happy Online](https://happyonline.eu).

⁷⁵ Příslušné moduly budou v souladu se společnými pokyny pro učitele a pedagogické pracovníky týkající se boje proti dezinformacím a podpory digitální gramotnosti vypracované v rámci akčního plánu digitálního vzdělávání.

⁷⁶ [Tiskový koutek Komise](#).

⁷⁷ [Finanční gramotnost](#).

věkově přiměřené informace o pohlaví a genderu. Je třeba podporovat rozmanitost a povědomí o rovnosti žen a mužů, které by měli mít odborníci v oblasti informačních a komunikačních technologií, aby lépe porozuměli specifickým potřebám dívek, mladých uživatelů se zdravotním postižením a dětí v jiném zranitelném postavení. Je třeba podporovat kladné vzory pro dívky – které jsou v oblasti informačních a komunikačních technologií zastoupeny nedostatečně – a zajistit rovné příležitosti pro chlapce a dívky. Průmysl by měl poskytovat inkluzivní prostředí pro každého a i děti se zdravotním postižením by měly mít možnost si hrát, učit se a komunikovat online.

Aby mohly děti využívat digitální příležitosti, **potřebují spolehlivé a cenově dostupné připojení k internetu a vhodné digitální služby**. Připojením doma i ve školách se zabývají cíle digitální dekády v oblasti připojení, digitální zásady a významné investice a financování ze strany EU; ustanovení o univerzální službě v kodexu pro elektronické komunikace vyžadují cenovou dostupnost služeb připojení⁷⁸. Opatření členských států podle zásady 20 evropského pilíře sociálních práv řeší cenovou dostupnost „základních služeb“ včetně elektronických komunikací. Doporučení Rady, kterým se zavádí evropská záruka pro děti, doporučuje, aby členské státy „poskytovaly [...] odpovídající vybavení nezbytné pro distanční výuku“ [a] „provedly nezbytné investice s cílem řešit veškeré formy digitální propasti“.

Aby byl zaručen přístup pro všechny děti, bude Komise věnovat **pečlivou pozornost dětem se zvláštními nebo specifickými potřebami nebo dětem ze znevýhodněného a zranitelného prostředí**. Například migranti a občané EU z přistěhovaleckého prostředí často čelí překážkám v přístupu k digitálním kurzům a službám, a to i kvůli nedostatečným digitálním dovednostem pro využívání těchto služeb^{79,80}. Děti ohrožené chudobou a sociálním vyloučením, děti přistěhovaleckého nebo romského původu a další děti, které jsou obzvláště vystaveny diskriminaci a segregaci⁸¹, děti, jejichž rodiče nemají základní digitální dovednosti, děti se zdravotním postižením, děti v pečovatelských zařízeních, ty všechny mají specifické potřeby. Opatření se musejí zaměřit na genderovou vyváženost, aby digitální dovednosti získávali od raného věku dívky i chlapci. Měla by být měřena účinnost a určeny osvědčené postupy.

Nová strategie BIK+ bude přispívat tím, že **rozšíří rozsah činností center pro bezpečnější internet, které pomáhají řešit digitální propast**, zejména při **předávání digitálních dovedností zranitelným skupinám**. Centra pro bezpečnější internet mohou podporovat programy na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU.

⁷⁸ [Směrnice \(EU\) 2018/1972](#), kterou se stanoví evropský kodex pro elektronické komunikace.

⁷⁹ [Akční plán pro integraci a začleňování na období 2021–2027](#), COM(2020) 758 final.

⁸⁰ 8,1 % osob narozených mimo EU uvádí, že si nemohou dovolit počítač, oproti 3,1 % osob narozených v zemi, kde se tento průzkum prováděl, Eurostat, EU-SILC (údaje za rok 2018). Rodiče z domácností migrantů, kteří neovládají výukový jazyk, mohou mít při poskytování podpory svým dětem během distančního učení větší potíže.

⁸¹ [Unie rovnosti: strategický rámec EU pro rovnost, začlenění a účast Romů](#), COM(2020) 620 final.

Komise:

- bude podporovat monitorování dopadu digitální transformace na dobré životní podmínky dětí ze strany členských států, průmyslu a akademických pracovníků prostřednictvím portálu BIK, od roku 2023;
- prostřednictvím portálu BIK a center pro bezpečnější internet bude vyvíjet a distribuovat výukové moduly (MOOC) pro učitele, 2023/2024;
- v rámci strukturovaného dialogu o digitálním vzdělávání a dovednostech a prostřednictvím příslušných skupin odborníků bude usnadňovat výměnu osvědčených postupů pro vnitrostátní osnovy v oblasti mediální gramotnosti mezi členskými státy a mezi školami a pedagogy v celé EU, od roku 2022⁸²;
- bude organizovat kampaně zaměřené na mediální gramotnost pro děti, učitele, rodiče a pečovatele, a to s využitím subjektů, které mohou sloužit jako zdroje informací, od roku 2022;
- s podporou portálu BIK a center pro bezpečnější internet vyvine nástroje a činnosti pro zvyšování povědomí o rizicích, jimž děti jakožto mladí spotřebitelé čelí, od roku 2022;
- posílí podporu center pro bezpečnější internet v členských státech, aby mohly poskytovat dětem ve zranitelném postavení neformální vzdělávání a odbornou přípravu a řešit tak digitální propast, od roku 2022.

Komise vyzývá členské státy, aby:

- monitorovaly vliv digitální transformace na dobré životní podmínky dětí;
- si v rámci strukturovaného dialogu ohledně digitálního vzdělávání a dovedností a v rámci příslušných skupin odborníků vyměňovaly osvědčené postupy,
- podporovaly centra pro bezpečnější internet jako jednotné kontaktní místo pro důvěryhodné zdroje v oblasti mediální gramotnosti a bezpečnosti na internetu pro děti, jejich rodiny a učitele;
- provedly nezbytné investice k řešení všech forem digitální propasti v souladu s evropskou zárukou pro děti, a to i díky podpoře evropských fondů a zejména Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR).

Komise vyzývá průmysl, aby:

- monitoroval vliv digitální transformace na dobré životní podmínky dětí;
- investoval do dovedností, což umožní při vývoji produktů zvyšovat povědomí o rozmanitých potřebách dětí, bojovat proti stereotypům a zajistit digitální dostupnost.

⁸² V závislosti na strukturovaném dialogu.

5.3. Aktivní účast (jak respektovat názory dětí)

„Jsem pro to, aby názory mladých lidí měly do roku 2030 větší váhu. Je to právě naše generace, která vyrostla v on-line světě.“ – rakouský ambasador mládeže v oblasti lepšího internetu pro děti

Děti jsou aktivními občany. Jako hybatelé změn stále více využívají k mobilizaci a prosazování svých cílů sociální média (např. School Strike for Climate Movement – hnutí školní stávka za klima). Nová strategie BIK+ tento vývoj vítá a uznává důležitost respektování názorů dětí a jejich zapojení do formování digitální dekády. Děti by měly být podporovány v rozvoji občanských dovedností a jejich praktickém uplatňování ve veřejné politice a politických debatách a měly by využívat své právo shromažďování a sdružování prostřednictvím online sociálních platform. Výzkum nicméně ukázal, že online aktivity spojené s kreativitou a digitálním občanstvím lze ještě rozšířit⁸³. Vyplynulo z něj, že dnešním dětem hrozí, že budou v rozhodovacích postupech v oblasti politik nedostatečně zastoupeny, což povede k nenaplněným potřebám a nesplněným očekáváním⁸⁴.

BIK+ proto uznává, že je důležité **aktivně zapojit děti v celé jejich rozmanitosti do utváření digitálního prostředí**, neboť osoby mladší 18 let mají do digitálního dětství jedinečný vhled.

Komise se v rámci strategie týkající se práv dítěte zavázala **posílit účast dětí** zřízením nové **platformy EU pro účast dětí**⁸⁵. V součinnosti s touto platformou bude strategie BIK+ podporovat činnosti vedené dětmi, aby se děti pozitivně a kriticky angažovaly v digitálním prostředí v tématech důležitých pro mladou generaci, jako je kybernetická bezpečnost, etika a udržitelný rozvoj.

V rámci strategie BIK+ se příspěvky dětí k digitálním tématům budou zvyšovat, zejména ve vztahu k průmyslu. Na základě stávajících iniciativ, jako jsou ambasadoři mládeže a panely mládeže v oblasti lepšího internetu pro děti a Příslib mládeži pro lepší internet BIK, Komise posílí **činnosti vedené dětmi**.

Strategie BIK+ dále **podpoří účast dětí**, a to i v rámci členských států. Například místní systémy mohou uznávat **školitele pro vrstevníky**.

Verze strategie BIK+, která bude vstřícná vůči dětem, bude poskytnuta v souladu s pokyny vypracovanými v rámci strategie týkající se práv dítěte⁸⁶.

Komise bude rovněž zapojovat děti do **monitorování provádění strategie BIK+**.

⁸³ [EU Kids Online 2020](#).

⁸⁴ [Is there a ladder of children's online participation? Findings from three Global Kids Online countries](#) (Existuje žebříček účasti dětí online? Zjištění ze tří zemí sítě Global Kids Online), Innocenti Research Briefs č. 2019-02.

⁸⁵ [Strategie EU pro práva dítěte](#), COM(2021) 142 final.

⁸⁶ [Příručka pro vytváření verzí písemných dokumentů vstřícných vůči dětem](#).

Komise:

- zapojí děti do tvorby unijního kodexu chování pro design odpovídající věku zmíněného v pilíři 1, od roku 2023;
- v součinnosti s platformou EU pro účast dětí zahájí akci zaměřenou na digitálně relevantní téma pro mladou generaci, která bude iniciována a vedena dětmi, od roku 2023;
- rozšíří úlohu ambasadorů mládeže a panelů mládeže v oblasti lepšího internetu pro děti o podporu aktivit mezi vrstevníky na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, od roku 2022;
- vytvoří verzi strategie BIK+, která bude vstřícná vůči dětem, v roce 2022;
- každé dva roky zorganizuje hodnocení strategie BIK+.

Komise vyzývá členské státy, aby:

- podporovaly odbornou přípravu mezi vrstevníky a výuku dospělých vedenou dětmi v oblasti digitálních technologií;
- angažovaly inkluzivní řadu ambasadorů mládeže, kteří budou přispívat k digitálním politikám na místní, regionální a vnitrostátní úrovni.

Komise vyzývá průmysl, aby:

- systematicky s dětmi konzultoval vývoj a zavádění digitálních produktů a služeb a aktivně je do těchto procesů zapojoval;
- spolu s dětmi různého věku a z různých prostředí vytvářel komunikaci o svých digitálních produktech a službách vstřícnou vůči dětem, včetně podmínek užití;
- vyvíjel inkluzivní⁸⁷ produkty a služby, které podporují právo dětí na vyjádření a usnadňují jejich účast na veřejném životě.

6. Mezinárodní informace a spolupráce

Ochrana online a posílení postavení v digitální oblasti jsou globální výzvy, které přesahují hranice jednotlivých států a jurisdikcí. Ve své obecné poznámce č. 25, která se výslovně zabývá dětskými právy v digitálním prostředí, vydal Výbor Organizace spojených národů pro práva dítěte na jaře 2021 pokyny, jak účinně provádět Úmluvu o právech dítěte a její opční protokoly.

Prostřednictvím globální brány (Global Gateway)⁸⁸ posílí EU vazby mezi Evropou a světem a pomůže partnerským zemím řešit digitální propast a více se začlenit do globálního digitálního ekosystému.

Díky společným silám můžeme účinně a účelně řešit tyto globální problémy a prosazovat evropské hodnoty tak, že stanovíme přísné bezpečnostní normy a podpoříme posílení

⁸⁷ Například odlišné modely, produkty a služby přístupné pro děti se zdravotním postižením.

⁸⁸ [Společné sdělení „Global Gateway“](#), JOIN(2021) 30 final.

postavení dětí a jejich aktivní účast v digitální dekádě na celém světě. Zároveň také přispějeme k dosažení cílů udržitelného rozvoje.

Jedním z příkladů je boj proti pohlavnímu zneužívání dětí. V souladu se strategií EU pro účinnější boj proti pohlavnímu zneužívání dětí Komise úzce spolupracuje s technologickými společnostmi v rámci internetového fóra EU⁸⁹, jakož i s organizacemi občanské společnosti a mezinárodními a regionálními organizacemi prostřednictvím Globální aliance WeProtect proti pohlavnímu vykořisťování dětí na internetu. Komise rovněž již řadu let podporuje celosvětové úsilí financováním sítě horkých linek INHOPE, které fungují ve 46 zemích. Tato práce bude pokračovat a v rámci právních předpisů navržených v rámci této strategie by se měla urychlit.

Komise bude **i nadále sdílet zkušenosti, odborné znalosti a hodnoty s mezinárodními organizacemi a partnery a podporovat společný přístup** k digitálním právům dětí na celém světě, a to například prosazováním příslušných technických norem, metrik, definic a přístupů.

Výroční fórum pro bezpečnější internet⁹⁰ zhodnotí mezinárodní vývoj a poskytne prostor pro výměnu osvědčených postupů. Spolu s centry pro bezpečnější internet budou posilovány stávající systémy poradenství a výměn mimo EU a budou pokračovat mezinárodní oslavy Dne bezpečnějšího internetu.

Nadcházející akční plán pro mládež v rámci vnější činnosti EU posílí klíčovou úlohu mladých lidí v digitální transformaci a podpoří bezpečné digitální prostředí, které podporuje účast a posílení postavení dětí a mládeže.

Komise bude prosazovat strategii BIK+ ve svých vztazích s ostatními mezinárodními organizacemi a partnerskými zeměmi s ambicí vést mezinárodní partnery k digitální transformaci prostřednictvím přístupu založeného na právech dítěte.

7. Závěry

„Unie bude silnější, pokud bude více jako naše příští generace: přemýšlivá, odhodlaná a starostlivá. Založená na hodnotách a rázná v akci.“⁹¹

Při vyhlášení Evropského roku mládeže předsedkyně von der Leyenová vyzvala mladé lidi, aby se stali nositeli změn. Strategie BIK+ jim nabízí vliv v digitální oblasti, jakož i posílená opatření zaměřená na jejich digitální pohodu, dovednosti a bezpečnost.

Bezpečné, chráněné a důvěryhodné digitální prostředí je jedním ze základních kamenů EU. Komise je plně odhodlána podporovat ochranu dětí, posilování jejich postavení a respekt vůči nim při digitální transformaci.

⁸⁹ [Internetové fórum EU](#), které zahájila Evropská komise v roce 2015, sdružuje zástupce technologických společností, členských států EU a Komise s cílem řešit zneužívání internetu k teroristickým účelům a posílit boj proti pohlavnímu zneužívání dětí.

⁹⁰ [Internetová stránka fóra pro bezpečnější internet](#).

⁹¹ [Projev o stavu Unie v roce 2021](#).

Strategie BIK+ staví na strategii z roku 2012 a věnuje zvláštní pozornost příležitostem a online rizikům pro děti ve zranitelném postavení. Všechny děti budou lépe vybaveny, aby mohly na internetu prospívat a užívat si více zážitků přiměřeně k jejich věku.

Tato strategie BIK+ zohledňuje příspěvky z širokého názorového spektra, především od dětí. Děti budou zapojeny do jejího provádění a monitorování. Její úspěch závisí na spolupráci Komise, členských států a klíčových partnerů, jako je průmysl, občanská společnost a mezinárodní organizace, která přinese konkrétní řešení pro lepší a zdravější používání internetu dětmi a mladými lidmi.

Komise bude strategii každé dva roky monitorovat, a to i se zapojením dětí, a zprávu zveřejní na internetu⁹².

Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby tuto strategii schválily a společně pracovaly na jejím provádění. Komise vyzývá Výbor regionů a Evropský hospodářský a sociální výbor, aby podpořily dialog s místními a regionálními orgány, hospodářskými a sociálními subjekty a občanskou společností.

Všichni jsme zodpovědní za to, abychom dětem naslouchali a ihned jednali. Jak prohlásili za poradní skupinu pro mládež #DigitalDecade4YOUth Jevgenij, Lili a João: „*Nyní je na tvůrcích politik a dalších zúčastněných stranách, aby se chopili této výzvy... [abychom] my jako děti a mladí lidé cítili, že všichni spolupracujeme na tom, abychom z digitálního světa učinili lepší a bezpečnější místo.*“

⁹² Stávající mapa politiky pro lepší internet pro děti, nástroj „BIK map“, bude přizpůsobena strategii BIK+.